

ДЕПАРТАМЕНТ
ОСВІТИ І НАУКИ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Комунікальний заклад
«ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
Запорізької обласної ради

ОСНОВНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

**в умовах очної,
дистанційної та змішаної освіти
у 2023/2024 навчальному році**

**В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ
«НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»**

Методичні рекомендації

**ЧАСТИНА III
Дошкільна освіта**

І. Лопатіна

Дошкільна освіта на сучасному етапі переживає трансформаційні зміни, пов'язані з адаптацією до умов дистанційного формату з метою забезпечення якісного освітнього процесу для наймолодших здобувачів – дітей дошкільного віку.

У зв'язку з цим, актуалізується питання готовності педагогічних працівників ЗДО до забезпечення освітнього процесу та використання дистанційних технологій у взаємодії з дітьми дошкільного віку. На думку вітчизняних науковців, така ситуація «відкриває широкі можливості для налагодження тісної взаємодії з батьками в питаннях навчання і виховання дошкільників, надання їм відповідної методичної допомоги, проведення різноманітних заходів із використанням сучасних освітніх дистанційних технологій. Не залишається поза увагою і питання організації в домашніх умовах музичного розвитку дітей дошкільного віку як невід'ємного складника загального освітнього процесу» [2, с. 69].

Важливим для гармонійного розвитку дітей залишається питання музичного виховання, організація якого має три форми: заняття, музика в повсякденному житті ЗДО та музичне виховання в сім'ї. З огляду на виклики сьогодення, виховання дошкільнят нашої країни відбувається в більшості областей в дистанційному форматі і, відповідно, музичне виховання також. Тому перед музичними керівниками й вихователями постає нагальне питання «Як організувати музичне виховання дітей дошкільного віку в сім'ї так, щоб охопити всі аспекти даної діяльності». Для його вирішення педагоги використовують різноманітні інтерактивні методи і прийоми, адже, через відсутність активної взаємної діяльності музичного керівника і дітей, що передбачається на музичних заняттях, саме на сім'ю покладаються завдання розвитку музичних здібностей дошкільнят, виховання якостей особистості, формування основ музичної та загальної культури. Педагогам важливо керувати процесом дистанційної взаємодії з сім'єю так, щоб вирішувати завдання, які здійснювалися на занятті – викликати в дітей інтерес до музики й музичної діяльності, збагачувати їхні почуття, розвивати музичні здібності,

формувати основи естетичного смаку, навчати необхідним умінням та навичкам, які вони зможуть потім застосувати в самостійній діяльності.

Наразі необхідно підкреслити, що «формування умінь і навичок не є метою музичного виховання, а лише засобом розвитку музичних здібностей» [1, с. 227].

Для досягнення бажаних результатів у музичному розвитку дітей педагогам потрібна підтримка батьків як учасників освітнього процесу, адже саме вони в змозі забезпечити підкріплення отриманих знань різноманітними враженнями від музики в повсякденному житті сім'ї.

Музичне виховання в родині має різні форми: слухання дитячої музики, пісень із мультфільмів, музичних казок, фрагментів класичної музики; навчання дітей грі на музичних інструментах; самостійне та спільне музикування.

Як зазначає Т. Лісовська, слухання музики в сім'ї відіграє особливу роль у вихованні, батьки передають дитині своє ставлення до музики. Зокрема «якщо дорослі зацікавлено слухають музичні твори разом з нею і висловлюють власне ставлення, пояснюють свої відчуття, то це не проходить безслідно для дитини, вона духовно збагачується, формується її смак, схильність тощо. І, навпаки, байдужість батьків до музики або зацікавленість тільки «легкою» музикою зашкоджує всебічному розвитку дитини, збіднює її кругозір. Батьки, котрі добре знають власну дитину, її характер, захоплення, нахили і спроможні знайти потрібний підхід, можуть зацікавити її музикою, постійно збагачувати музичні враження» [1, с. 230].

Щоб розвивати музичні здібності дітей, смак, потреби в музиці, урізноманітнити їхні враження та збагатити емоційний відгук, необхідно використовувати всі можливості дистанційної організації музичної діяльності.

Дієвою допомогою педагогам у вирішенні цих завдань є напрям «Музичне мистецтво» на сайті освітнього ресурсу «Мистецтво для дітей», розроблений за ініціативою кафедри дошкільної освіти КЗ «ЗОППО» ЗОР творчою групою педагогів ЗДО Запорізької області під керівництвом канд. пед. наук, доцента Л. Шульги. Даний напрям проєкту долучає дітей до ресурсу, який розширить їхнє уявлення про музичне мистецтво; допоможе педагогам організувати музичне виховання в дистанційному форматі на діяльнісній основі; заохотить батьків до спільного перегляду відеоконтенту та активної музичної діяльності.

Відкриває музичний напрям мистецтва розділ «Концертна зала». Зауважимо, що в наш час не всі діти мають можливість відвідувати всілякі концерти. Тож ми вирішили влаштувати для них віртуальні екскурсії до концертної зали, однак йдеться не лише про різні концертні майданчики та їхнє призначення. Із поступовим зникненням дитячої субкультури, напевно, майже зникла практика самостійного влаштовування дітьми концертів для сусідів та друзів, як було колись. Можна згадати безліч імен відомих співаків, танцюристів чи музикантів, які починали свої виступи на східцях біля під'їзду чи між деревами у власному саду. Тож мета даного контенту – розкрити дітям привабливість індивідуальної та групової музичної діяльності, її призначення дарувати радість і естетичну насолоду людям; розказати й показати дітям, яким чином можна розкрити власні таланти на будь-якій сцені.

Перше відео ознайомлює із самим поняттям «концерт», значенням та походженням цього слова. Маємо зауважити, що всі поняття, назви, специфічні музичні терміни подаються дітям не для заучування, а для розуміння й усвідомлення їхнього змісту. Музичний керівник та Нотка розповідають історію концертів від змагань виконавців на давньогрецькій сцені до виступів музикантів на сучасних концертних майданчиках. Наступні випуски розкажуть дітям про історію найбільш відомого їм музичного інструменту – фортепіано; про різні види сольного виконання музичних творів та різноманітні музичні колективи вокальні, інструментальні та хореографічні ансамблі, оркестри, хори; різні види концертів. Метою автора даного контенту І. Лопатіної (канал YouTube «Музичні краплинки») є розвиток інтересу дітей до музичного мистецтва та виконавської діяльності; формування емоційно-ціннісного ставлення до музики, культури прослуховування музичних творів та розповіді, що супроводжує його; заохочення до спільної чи індивідуальної музичної діяльності.

Логічним продовженням перегляду відео з розділу «Концертна зала» рекомендовано творчу діяльність дітей: активне слухання музичних творів; виготовлення саморобних свищиків, духових, шумових та ударних інструментів; оркестрування творів за допомогою саморобних та дитячих музичних інструментів; розігрування пантоміми «Музиканти», дидактичної гри-пантоміми «На чому я граю»; озвучення знайомих мелодій грою на дитячих музичних інструментах; розгортання творчої гри «Концерт».

Другий розділ напряму «Музичне мистецтво» розповідає про музичні твори.

Сторінки «Слухання музики» даного розділу (автор І. Лопатіна) ознайомлюють дітей із шедеврами класичної музики і спеціальними творами, які рекомендовано чинними програмами, а також і позапрограмовими, але доступними для дитячого сприйняття. Зібрані відеоролики дуже різні. Для розкриття певного музичного образу в них використані колажі з репродукцій картин, фотографій, уривків з мультфільмів та відео. Цей ілюструючий контент, спрямований на розширення спектру сприймання дітьми музичних творів, пробудження дитячих емоцій, насичення відчуттями і враженнями; розвиток асоціативного мислення, здатності до образних та вільних імпровізацій, уміння передавати музичний образ в інтонації, голосі, русі.

Наприклад, під час перегляду відео для слухання п'єси Е. Гріга «Ранок» маємо на меті продовжувати формування знань дітей про симфонічну музику, її багатогранні можливості; розвиток умінь розрізняти не тільки загальне емоційне забарвлення музики, а й виразні інтонації, за допомогою яких створено даний музичний образ; розвиток ціннісних орієнтацій та моральних якостей; виховування любові до рідної природи, інтересу до слухання оркестрових музичних творів. Після перегляду рекомендовано таку діяльність дітей, як-от психогімнастика «Сонце прокидається», логоритмічна вправа «Доброго ранку», танець-імпровізація зі стрічками «Сонячний промінчик», що забезпечить дітям емоційний комфорт та свободу під час власної музично-рухової активності.

Картини природи, які супроводжують відео («Ноктюрн» Ф. Шопена, «Ранок» Е. Гріга, «Осінь» А. Вівальді, «Восени» С. Майкапара) підібрані з метою показати дітям красу оточуючого світу, створити умови, щоб діти полюбили його так, як любили композитори, котрі присвятили свою творчість неперевершеній красі природи. Із великим задоволенням діти слухають музичні твори, що мають зображувальний характер («Акваріум», «Марш лева», «Лебідь» К. Сен-Санса; «Пташка» Е. Гріга, «Ведмідь» О. Тілічеєвої). Доступними для сприймання дітьми є також музичні твори з певною програмою, зокрема, класичні («Жарт» Й. Баха, «Менует» Л. Боккеріні, «Дзвіночки дзвенять» В. Моцарта) та написані спеціально для дітей («Музична скринька» С. Майкапара, «Українська мелодія» І. Берковича). Відеоряд, що ілюструє їх, допоможе малюкам створити у

власній уяві певний образ для подальшого відтворення у русі, зображенні на малюнку чи озвученні музичними інструментами.

Сторінка «Пісня» (автор І. Лопатіна) допоможе педагогам залучити дітей до високохудожньої спадщини національного музичного мистецтва (української народної дитячої пісні, колискової), збагатити музичний досвід дітей пісенними зразками народної творчості; сприятиме зняттю емоційного напруження, зміцненню емоційно-вольової сфери, прояву творчої вигадки під час обговорення привабливих знайомих життєвих подій та казкових сюжетів; спонукатиме до висловлення думки щодо прослуханих творів та колективного чи індивідуального виконання відомих у сім'ї народних пісень, колискових. Рекомендована діяльність після перегляду (імпровізація «Колискова на різні голоси» (якби співала колискову мама-кішка, мама-жабка, мама-пташка, інші мами), бесіда «Колискова моєї мами, бабусі», театралізація пісні, творча гра «Сім'я») сприятиме духовному зближенню членів родини, допоможе гармонізувати внутрішній світ дитини.

Прослуховування музичних творів та пісень у супроводі такого відеоконтенту відбувається за сценарієм автора відео і на етапі розвитку творчого сприймання збагачує уяву вже готовим полімодальним образом, пов'язуючи його зі змістом твору. Наступного разу під час сприймання цього музичного твору в дитини виникнуть вже утворені асоціації. Однак найголовніша цінність перегляду інтерпретацій, на думку Л. Шульги, полягає в тому, що дитина набуває досвіду творчого сприймання музики під час зустрічі з мистецтвом і буде використовувати власні асоціації під час переживання його змісту, що сприятиме гармонізації емоційного благополуччя. Означені матеріали дозволяють дошкільняті синкретично сприймати музичний образ у супроводі ілюстрацій живописних пейзажів; відео, що зображує живу природу; звуків природи; анімації тощо [3].

Розширити уявлення дітей про різноманітність танцювального жанру допоможе відео «Топ 6 найскладніших танців світу», автор О. Ясенєва (канал YouTube «SMILE. Канал для творчих дітей») на сторінці «Танець» розділу «Музичні твори» проєкту. Мета даного відео – показати красу танцювальних рухів та їхню національну унікальність для різних країн; активізувати словник дітей назвами національних танців Ірландії, Китаю, Грузії, Іспанії та Італії; ознайомити з характерними рухами виконання цих танців; викликати естетичне задоволення й бажання танцювати.

Відео «Українські народні танці» та цикл випусків «У ритмі України» (автор О. Ясенєва) захопить дітей неперевершеною красою української танцювальної творчості, ознайомить з характерними рухами народних танців «Гопак», «Аркан», «Коломийка», «Повзунець», «Метелиця», «Полтавська полька» та різних обрядових танців.

Автор має на меті долучити дітей до історії виникнення українських народних танців й показати їх різновиди, їхню унікальність та особливості виконання; надати характеристику засобам виразності народної хореографії; закріпити набуті вміння й навички; розвивати розуміння специфіки змісту творів музичного, образотворчого і хореографічного мистецтва; привернути увагу до народних танців України.

У відео цього циклу автор переносить малят до імпровізованої хореографічної зали, у якій не лише ознайомлює з азбукою українського танцю, а й практично засвоює з ними характерні рухи, сприяє отриманню задоволення від заняття танцями, що допоможе педагогам та батькам заохотити дітей до танцювальної діяльності та створення власних танцювальних композицій. Сприятиме вихованню в дітей бажання займатися танцями й підібрана діяльність, прикладом якої є рекомендації до відео «У ритмі України» (випуск 1): розглядання картини Ю. Баликова «Український танок», дидактична гра «Костюм для танцю», дидактична гра «Одягни ляльку до танцю», обговорення «Що мені найбільш подобається в танці» тощо.

Діяльність, рекомендована після перегляду відео для ознайомлення з музичними творами, спрямована на виховання емоційно-ціннісного ставлення до класичної та народної музики, до природи, до духовних цінностей та мистецтва українського народу, до спільної творчої музичної діяльності.

Відеоконтент, розміщений на сторінках розділу «Музична студія» напряму «Музичне мистецтво», стане в нагоді музичним керівникам, вихователям та батькам для занурення в музичну виконавську діяльність.

Відео на сторінці «Співи» допоможе педагогам, батькам та дітям не лише розучити різні дитячі пісні («Осінь-чарівниця», «Морозець», «Давай дружити» тощо), а й долучить до спільної діяльності після перегляду та розучування. Наприклад, відео розучування пісні «Засмутилось кошеня» автора В. Головань (канал YouTube «Музичні ігри») має на меті не лише формування емоційно-ціннісного ставлення до співу; розвиток уміння

співати весело, жартівливо, без напруження, інтонаційно передавати характер пісні; виховання почуття задоволення від процесу співу, а також і залучення дітей до творчої діяльності, а саме малювання «Кошеняти» за допомогою різних технік, обговорення з друзями чи в родині «Чому кошеня жалілося на хвіст», розігрування гри-драматизації за сюжетом пісні, заохочення до імпровізації танцювальних рухів під пісню. Такі та інші види колективної творчості сприяють створенню в родині емоційно комфортного середовища для самовираження дітей у музичній діяльності, встановленню дружніх відносин, заснованих на спільній зацікавленості та емпатії.

Відео зі сторінки «Музикування» занурить дітей у дивовижний світ звуків та викличе бажання особисто відтворити власні звукові фантазії.

Подорож до музичної лабораторії (автор Т. Велева) дозволить педагогам та батькам разом із дітьми дослідити природу звучання предметів із різноманітних матеріалів (металу, дерева, скла), музичних та шумових звуків навколо нас. Прикладом таких досліджень може бути відео Т. Велевої «Скляні звуки» (канал YouTube закладу дошкільної освіти (ясла-садок) No210 «Славутич» Запорізької міської ради), що має на меті ознайомлення дітей зі «скляними» звуками, збагачення емоційно-чуттєвої сфери дітей враженнями від прослуховування різноманітного звучання скляних предметів, заохочення до дослідження музичних звуків, сприяння збереженню психоемоційного благополуччя. Після перегляду даного відео рекомендовано дітям разом із дорослими зібрати колекцію скляних предметів та дослідити їхнє звучання, зробити коробку для зберігання цих предметів та оформити її зображеннями музичної тематики, створити «скляну» мелодію за власною фантазією. Участь у такій дослідницькій діяльності сприятиме збагаченню пізнавальної сфери дошкільнят, розвитку їхніх інтелектуальних здібностей та спонукатиме до пошуків нових звукових і музичних вражень.

Інші відео зі сторінки «Музикування» (ритмо-вправи «Дружні стаканчики», «Гімнастичні палиці», «Клавеси танцюють ча-ча-ча», «Ритмічне коло» тощо) залучать дітей до виконання супроводу музичних творів за допомогою клавесів, музичних стаканчиків, барабанів та інших шумових і музичних інструментів. Прикладом даного контенту може слугувати ритмо-вправа «Веселі барабани» автора К. Павловської («YouTube канал Катерини Павловської»), яка приєднає до рекомендованої діяльності не лише дітей, а й

їхніх батьків. Виготовлення барабанів за допомогою викидних матеріалів або побутових речей, гра на власноручно створених барабанах, декоративне малювання «Яскравий візерунок на барабані», відгадування загадок про музичні інструменти, рухлива гра «За сигналом барабану» допоможуть створити чудовий настрій у спільній діяльності, матимуть величезне емоційно-ціннісне значення для прояву виконавської творчості малят; сприятимуть розширенню музичного кругозору дітей, розвитку ритмічного слуху, пам'яті та координації рухів.

В умовах родинного виховання важливо забезпечити дитину іграшковими музичними інструментами, які в широкому асортименті представлені у фабричному варіанті. Однак дітей захоплює процес виготовлення саморобних інструментів, які вони потім із задоволенням використовують для музикування. Наявність у дитячому просторі музичних інструментів, саморобних шумових, діатонічних інструментів та іграшок забезпечить організацію самостійної музичної діяльності за власною ініціативою дитини [3].

Практичний матеріал, що розміщено на сторінках «Музично-ритмічні рухи» «Музичної студії», залучить дітей до найрізноманітнішої рухової активності.

Танцювальні ігри «Танок дружби», «Станьмо в пари», «Нехочухи» та інші сприятимуть розвитку музичного слуху, ритмічності, пластичності дітей, їх умінню орієнтуватися у просторі; вправлятимуть у досягненні виразності та синхронності рухів; сприятимуть дружньому, грайливому, жартівливому, танцювальному згуртуванню родини чи дитячого колективу; збагатять руховий досвід малят; створять веселий настрій, емоційний простір для креативності, невимушеності та отримання задоволення від музично-танцювальних рухів.

Розглянемо відео до музично-танцювальної гри «Батл ведмедя і зайчика» автора В. Головань (канал YouTube «Музичні ігри»), мета якої сприяти позитивному сприйманню танцювальних рухів однолітків, створити ситуацію успіху для кожної дитини; збагатити руховий досвід та емоційно-позитивну сферу дитини; виховувати високу самооцінку, впевненість у власних можливостях та креативність. Автор пропонує не лише взяти участь у танцювальному змаганні героїв гри, а й рекомендує діяльність після його проведення, що створить дружню творчу атмосферу, а саме обговорення «Чим відрізняються рухи зайчика від рухів ведмедя», рухову загадку-пантоміму «Відгадай, чиї це рухи»; вправу на входження

в образ «Я – зайчик» (ведмідь, лисичка, їжачок тощо); ліплення «Герой казки для музичної гри», об'єднання героїв у гри-драматизації.

Цікавим і корисним для дітей стане перегляд та розучування різних рухових мирилок («Подивимися прямо в очі», «Мир миром», «Козацька мирилка» тощо), які в ігровій формі сформують у дітей уміння виявляти турботливе ставлення про емоційний стан, доброзичливе ставлення один до одного; розвинути координацію і ритмічність рухів. Автор відеомирилок В. Головань рекомендує закріпити виховання емоційно-ціннісного ставлення до товаришів, членів родини в такій діяльності: малювання смайликів з тими емоціями, які переживали герої мирилки; обговорення, обмін ігровим досвідом з однолітками; складання мелодії для мирилки, озвучення її за допомогою підручних предметів. Така діяльність безперечно сприятиме покращенню емоційного благополуччя дитини як в колективі, так і в родині.

Рухливі ритмо-вправи («Перейди калюжу», «Ой, лопнув обруч», «Полька „Анна“» тощо) створюють умови для ритмічного виконання рухів під музику; формують уміння сприймати їх у єдності, здатність діяти в колективі; сприяють розвитку музично-рухової творчості, емоційно-ціннісного ставлення дітей до музично-ритмічної діяльності, однолітків, членів сім'ї та спільної музичної творчості.

Прикладом даного контенту є відео «У дружньому колі» (автор К. Павловська). Така вправа буде доречною для використання як в дитячому колективі, так і в колі дружньої сім'ї. Рекомендована автором діяльність (малювання на тему «Мої друзі»; експериментальна діяльність «Чарівне перетворення кола» з використанням різних матеріалів; обговорення в колі товаришів чи родини «Мої друзі») допоможе створити дружню, щиру атмосферу у будь-якому колективі.

Сформувати позитивний досвід ознайомлення дітей з мистецтвом хореографії допоможуть педагогам і батькам відеоролики з циклу «Ритміка для малят». Зустріч з улюбленими мультгероями сприятиме збагаченню емоційно-позитивної сфери під впливом музики і хореографічного мистецтва. Наприклад, мета «Супергеройської руханки» (автор О. Ясенєва) викликати в дітей бажання відтворювати енергійні ритмічні рухи від Супергероїв, створювати емоційно піднесений настрій, розвивати рухову та емоційну сфери. Рекомендована діяльність поєднує малювання на тему «Мій Супергерой», конструювання з підручних засобів «Супергерой», обговорення

«Кого можна назвати справжнім Супергероєм», акторську вправу «Я – супер герой!», придумування назви собі як Супергерою і розповіді про свої «супергеройські» правила. Виконання вправ, завдань та руханок циклу «Ритміка для малят» розширить творчий кругозір дітей; залучить їх до хореографічного мистецтва за допомогою гри; розвине вміння емоційного вираження, розкутості і творчості в рухах, забезпечить виховання художньо-естетичного смаку.

Відеоконтент, представлений на сторінках «Музично-ритмічні рухи», чудово ілюструє діяльнісний підхід до перегляду відео, адже, безпосередньо під час демонстрації кожного, діти та дорослі можуть долучитися до музично-рухової активності та творчості, закріпити отримані враження під час виконання рекомендованої діяльності та використовувати їх у власній інтерпретації.

Дієвим матеріалом для розвитку емоційної та пізнавальної сфер є відеоролики, які розповідають дітям про музичні інструменти. Відео «Ознайомлення з духовими музичними інструментами», «Орган», «Калімба» тощо мають на меті: інформування дітей стосовно різних музичних інструментів; формування умінь розпізнавати й називати їх; виховання бажання займатися музикуванням; розвиток ритмічного та тембрального слуху; збагачення словникового запасу дітей; пробудження інтересу до різних видів музичної діяльності.

Прикладом даної добірки може слугувати відеоролик «Дітям про скрипку» (автор К. Павловська), метою якого є ознайомлення дітей зі скрипкою, формування здатності впізнавати й називати даний музичний інструмент; розширення уявлення малят про будову та способи гри на скрипці; збагачення словникового запасу дітей; розвиток ритмічного та тембрального слуху; пробудження інтересу до музичної діяльності; виховання бажання займатися музикуванням. Досягненню мети сприяє і практична діяльність, яку рекомендує автор, а саме: пластична імпровізація «На балу у королеви», малювання чи аплікація «Королева оркестру».

Цикл відео «Скарби України» не лише ознайомить глядачів з українськими народними інструментами, народним фольклором, а й розкаже про історію їхнього виникнення, характерні інструменти для різних областей України. Наприклад, перший випуск циклу «Історія виникнення музичних інструментів» (автор О. Ясенєва) занурює дітей в історію самого запорозького козацтва як явища, історію виникнення музичних інструментів

на території Запорозької Січі (литаври, барабани, цимбали, труби, кобза), викликає інтерес до музичних інструментів, бажання займатися музикуванням. Після перегляду відео рекомендовано залучити малят до діяльності, що закріпить отримані враження. Це дидактична гра «Музичні інструменти», пазли «Збери зображення», відгадування загадок про музичні інструменти, малювання на відповідній паперовій формі «Розфарбуй музичний інструмент».

Кожен із відеороликів напряму «Музичне мистецтво» АРТпроекту «Мистецтво для дітей» сприяє зацікавленню дітей музичною діяльністю, викликає бажання займатися самостійною чи колективною музичною творчістю, допомагає організувати різноманітну музичну активність дітей в умовах дистанційної освіти в сім'ї. До кожного відео рекомендовано певну діяльність дітей, але творчі педагоги та батьки мають можливість на цій основі сконструювати власний підхід до подальшого використання відеоматеріалів напряму для того, щоб спрямувати дитяче самовираження на повне розкриття особистого творчого потенціалу.

При цьому діяльність дітей не обмежується, вони заохочуються до втілення власного задуму будь-якими засобами задля отримання задоволення від процесу творчості.

1. Лісовська Т. А. Теорія і методика музичного виховання навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 012 – дошкільна освіта за дистанційною формою навчання. Миколаїв Вид.-ць Румянцева Г. В., 2022. 330 с.
2. Чернявська А. Ю. Музичний розвиток дітей дошкільного віку в умовах дистанційного навчання. Наука та освіта в дослідженнях молодих учених матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених. Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди [редкол. Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. Харків, 2021. 177 с.
3. Шульга Л. М. Організаційно-педагогічні умови емоційного благополуччя дитини в мистецькій діяльності. Основні орієнтири розвитку системи освіти Запорізької області в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа» в умовах очної, дистанційної та змішаної освіти у 20222023 навчальному році метод. рекомендації у 2-х ч. відп. ред., упор. О. Варецька ; ДОН ЗОДА, КЗ «ЗОППО» ЗОР. — Ч. II. Навчально-методичне забезпечення загальної середньої освіти. Електронний аналог друкованого видання (електронна книга). Запоріжжя: «СТАТУС», 2022. С. 251–269.